

VAI TRÒ CỦA BÁO CHÍ TRONG CHẤN HƯNG VĂN HÓA VÀ ĐỀ XUẤT GIẢI PHÁP ĐỔI MỚI NỘI DUNG, PHƯƠNG THỨC, NÂNG CAO VAI TRÒ CỦA BÁO CHÍ LIÊN HIỆP CÁC HỘI KHOA HỌC VÀ KỸ THUẬT VIỆT NAM TRONG CÔNG CUỘC CHẤN HƯNG VĂN HÓA HIỆN NAY

Đặng Vũ Cảnh Linh¹

Tóm tắt: Liên hiệp các Hội Khoa học và Kỹ thuật Việt Nam (Liên hiệp Hội Việt Nam) là hệ thống tập hợp các cơ quan chủ quản với 68 cơ quan báo chí và ấn phẩm thông tin, báo chí lớn, có chức năng và nhiệm vụ đoàn kết và tập hợp đội ngũ trí thức khoa học công nghệ (KH-CN), điều phối hoạt động của các hội thành viên, là đầu mối giữa các cơ quan, tổ chức, đại diện quyền lợi hợp pháp của các hội thành viên, giải quyết những vấn đề chung trong phát triển khoa học, công nghệ Việt Nam. Trong bối cảnh toàn cầu hóa, hội nhập quốc tế theo tinh thần Nghị quyết 59-NQ/TW của Bộ chính trị về hội nhập quốc tế trong tình hình mới vào cuộc sống, chấn hưng văn hóa không chỉ là vai trò, trách nhiệm của toàn hệ thống chính trị, các cơ quan quản lý nhà nước mà còn đòi hỏi sự tham gia tích cực của báo chí Liên hiệp Hội Việt Nam với vai trò là phương tiện truyền thông khoa học và đại chúng có sức ảnh hưởng lớn đến dư luận xã hội. Bài viết tổng hợp các nguồn tư liệu, nêu quan điểm phân tích vai trò của báo chí với công cuộc chấn hưng văn hóa và đề xuất một số giải pháp nâng cao vai trò của báo chí Liên hiệp các hội Khoa học và Kỹ thuật Việt Nam trong công cuộc chấn hưng văn hóa hiện nay.

Từ khóa: Chấn hưng văn hóa, báo chí, Liên hiệp các Hội Khoa học và Kỹ thuật Việt Nam.

Abstract: The Vietnam Union of Science and Technology Associations (VUSTA) is a system of governing bodies with 68 press agencies and major press and information publications, with the function and task of uniting and gathering the scientific and technological intellectuals, coordinating the activities of member associations, being the focal point between agencies, organizations, representing the legitimate interests of member associations, solving common problems in the development of science and technology in Vietnam. In the context of globalization and international integration in the spirit of bringing Resolution 59-NQ/TW of the Politburo on international integration in the new situation into life, cultural revival is not only the role and responsibility of the entire political system and state management agencies but also requires the active participation of the Vietnam Union of

1 Tiến sĩ, Viện Đào tạo, Bồi dưỡng cán bộ và Nghiên cứu khoa học - Mặt trận Tổ quốc Việt Nam

Science and Technology Associations press as a means of scientific and mass communication with great influence on public opinion. The article synthesizes sources of documents, presents an analysis of the role of the press in the cultural revival and proposes some solutions to enhance the role of the press of the Vietnam Union of Science and Technology Associations in the current cultural revival.

Keywords: Cultural revival, press, Vietnam Union of Science and Technology Associations.

Nhận bài: 25/06/2025 Gửi phản biện: 30/06/2025 Duyệt đăng: 15/08/2025

1. Đặt vấn đề

Trong bối cảnh đất nước thực hiện công cuộc đổi mới toàn diện và hội nhập quốc tế sâu rộng, việc chấn hưng văn hóa dân tộc đã trở thành một nhiệm vụ chiến lược của Đảng và Nhà nước. Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng đã xác định “*Phát triển mạnh mẽ công nghiệp văn hóa; xây dựng môi trường văn hóa lành mạnh*” là một trong những nhiệm vụ trọng tâm. Trong quá trình thực hiện nhiệm vụ này, báo chí với vai trò là công cụ tuyên truyền quan trọng và là kênh thông tin chủ đạo của xã hội, có vị thế đặc biệt quan trọng.

Cố Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng từng nói “*văn hóa là bản sắc của dân tộc, văn hóa còn thì dân tộc còn, văn hóa mất thì dân tộc mất*”. Trong bối cảnh toàn cầu hóa và hội nhập quốc tế ngày càng sâu rộng, đặc biệt là yêu cầu, nhiệm vụ phát triển mới của đất nước trong kỷ nguyên vươn mình của dân tộc, việc chấn hưng văn hóa dân tộc không chỉ là vai trò, trách nhiệm của toàn hệ thống chính trị, các cơ quan quản lý nhà nước mà còn đòi hỏi sự tham gia tích cực của toàn xã hội, trong đó có báo chí với vai trò là phương tiện truyền thông đại chúng có sức ảnh hưởng lớn đến dư luận xã hội, đóng một vai trò đặc biệt quan trọng và đa chiều trong công cuộc này. Sự đóng góp của báo chí không chỉ dừng lại ở việc đưa tin tức về các hoạt động văn hóa mà còn thể hiện qua

hàng loạt các hoạt động lý luận, thực tiễn, sự tham gia trực tiếp trong quá trình sản xuất các sản phẩm văn hóa và kiến tạo hệ sinh thái tác động toàn diện đến quá trình chấn hưng và phát triển văn hóa dân tộc trong thời kỳ mới.

2. Vai trò của báo chí và chấn hưng văn hoá

Thuật ngữ “*Chấn hưng văn hóa*” được sử dụng trong những năm đầu thế kỷ XX và được nhắc lại nhiều trong thời gian gần đây nhằm phản ánh quá trình khôi phục, củng cố, bảo tồn và phát huy những giá trị văn hóa tốt đẹp, hiện đại hóa văn hóa, làm bản sắc văn hóa trở nên sống động và gần gũi với thế hệ trẻ. Đồng thời chấn hưng văn hóa cũng là quá trình nghiên cứu, sàng lọc, loại bỏ những hủ tục, những mặt yếu kém, tiêu cực để văn hóa trở nên phù hợp với thời đại, nhu cầu phát triển kinh tế - xã hội và tiến bộ xã hội.

Vai trò và sự đóng góp của báo chí đối với công cuộc chấn hưng văn hóa hiện nay thể hiện qua các mặt sau:

Giáo dục văn hóa và nâng cao nhận thức xã hội

Trong thời đại “*bùng nổ thông tin*”, Cách mạng công nghiệp 4.0 thì Báo chí ngày càng đóng vai trò như một “*nhà giáo*” khổng lồ của xã hội, có khả năng tiếp cận và tác động đến nhận thức hàng triệu người

trong thời gian ngắn, đôi khi chỉ là vài thao tác nhấp chuột trên máy tính hoặc điện thoại. Thông qua các tin, bài, từ phóng sự điều tra đến các bài viết chuyên sâu, chuyên gia và các chương trình chuyên đề, báo chí giúp công chúng hiểu rõ hơn về ý nghĩa, giá trị sâu sắc của các di sản văn hóa dân tộc, cũng như định hướng thực hành văn hóa cho công chúng.

Khi nhu cầu văn hóa của nhân dân ngày càng cao, đặc biệt là nhu cầu hiểu biết sâu sắc về văn hóa dân tộc, chức năng thông tin của báo chí chuyển dần sang chức năng truyền bá kiến thức văn hóa, thông qua quá trình cung cấp bằng chứng, giải thích, phân tích và làm sáng tỏ những thông điệp văn hóa ẩn chứa sau những biểu hiện văn hóa truyền thống thường ngày.

Không thể dễ dàng tìm đọc những cuốn sách dày, những tư liệu quý hiếm ở các cơ quan lưu trữ, hay những phân tích chuyên gia, chuyên sâu, hàn lâm về lịch sử, văn hóa, mà ngày nay người dân tìm đến báo chí như phương thức đầu tiên để có những kiến giải văn hóa. Hầu như các trang tìm kiếm với một từ khóa “văn hóa”, sẽ xuất hiện ngay đường link đến với các trang báo, tạp chí điện tử mà qua đó công chúng sẽ có được những kiến thức phổ thông nhất về các hiện tượng, nghi thức văn hóa. Các thông tin báo chí về văn hóa cũng khá đầy đủ và được kiểm duyệt như kiến thức “*tiêu chuẩn*” qua đó công chúng có thể hiểu rõ nguồn gốc của các di tích, các phong tục tập quán, lễ hội truyền thống, ý nghĩa của các nghi thức, nghi lễ, các biểu tượng, nghệ thuật dân gian, hay thậm chí là giá trị tư tưởng, triết lý sống trong văn hóa, con người Việt Nam qua các câu ca dao, tục ngữ, các sản phẩm văn hóa truyền miệng của dân tộc. Điều này đặc biệt quan trọng đối với quá trình tiếp biến văn hóa, đối với thế

hệ trẻ 4.0, những người có thể tham gia vào các hoạt động văn hóa nhưng chưa thực sự hiểu và có những trải nghiệm sâu sắc với văn hóa truyền thống.

Không chỉ dừng lại ở việc truyền bá tri thức, báo chí còn có vai trò quan trọng, đồng hành với quá trình chuyển tải và cảm thụ văn hóa của công chúng, đặc biệt là sự dẫn dắt và định hướng các giá trị thẩm mỹ trong từng sản phẩm, loại hình văn hóa, nghệ thuật. Thông qua cách thức lựa chọn nội dung, loại hình, phương thức và phong cách bình luận riêng biệt, mỗi sản phẩm báo chí có thể dẫn dắt thị hiếu và sở thích văn hóa của công chúng theo hướng tích cực, cũng như có thể tạo ra các xu hướng yêu thích, thực hành, sáng tạo văn hóa truyền thống trong giới trẻ.

Bảo tồn và lưu trữ di sản văn hóa

Bên cạnh việc truyền bá tri thức, báo chí còn có vai trò của một “*người gác cổng*”, cũng như người “*thủ thư*” lớn trong việc lưu trữ các sản phẩm văn hóa. Trong thời đại mà nhiều giá trị văn hóa truyền thống đang đối mặt với nguy cơ mai một do tác động của quá trình hiện đại hóa và toàn cầu hóa, báo chí đóng vai trò quan trọng trong việc ghi chép, lưu trữ và bảo tồn những di sản quý báu này.

Trước đây báo chí đóng vai trò quan trọng trong việc ghi chép các tin, bài về văn hóa, được lưu trữ trong thư viện quốc gia và các cơ sở lưu trữ nhà nước. Thời kỳ đầu thế kỷ XX, Nam Phong tạp chí, Đông Dương tạp chí... là những tờ báo đi đầu trong việc truyền bá tư tưởng, học thuật, gương cao ngạo cò phổ biến chữ Quốc ngữ và phát triển tinh thần văn hóa dân tộc. Với những cây bút là những nhà văn hóa hàng đầu, giờ các tạp chí đó vẫn là nguồn tư liệu quý về văn hóa Việt truyền cho các thế hệ sau. Trong thời

đại chuyển đổi số, báo chí hiện nay đã và đang góp phần xây dựng kho tàng tư liệu khổng lồ về các loại hình, biểu hiện văn hóa dân tộc trên không gian mạng mà bất cứ ai cũng có thể tiếp cận. Quá trình chuyển đổi số vẫn diễn ra hàng ngày và những người làm báo, các kỹ thuật viên trở thành những người lưu trữ di sản văn hóa có ý thức và chuyên nghiệp hơn.

Bên cạnh đó, báo chí còn giống như những “*thám tử văn hóa*” qua việc tích cực luôn bổ sung vào kho tàng thông tin, tri thức văn hóa, tìm kiếm, khai thác và đưa ra ánh sáng những giá trị văn hóa các vùng miền, dân tộc đang bị lãng quên hoặc ít được biết đến. Có không ít nghệ nhân cuối cùng của các làng nghề truyền thống, các bài hát dân ca hiếm có, hay những câu chuyện lịch sử địa phương, các tài liệu, văn bia, sắc phong, tư liệu thu được trong quá trình khảo cổ đã được báo chí phát hiện và giới thiệu rộng rãi, góp phần bảo tồn, phục dựng những di sản có nguy cơ mai một hoặc hư hỏng. Báo chí cũng ngày càng đóng vai trò quan trọng hơn trong việc cảnh báo và vận động chính sách, huy động sự chung tay, tham gia của xã hội khi các di sản văn hóa gặp nguy hiểm. Nhiều di tích lịch sử đã được cứu nguy nhờ các bài báo phản ánh tình trạng xuống cấp, nhiều làng nghề truyền thống đã được quan tâm đầu tư sau khi báo chí đưa tin về nguy cơ mai một của chúng trong việc bảo vệ di sản văn hóa.

Truyền thông và quảng bá văn hóa

Báo chí với lượng công chúng hùng hậu trên các nền tảng, không gian mạng chính là một trong những công cụ quan trọng nhất để lan tỏa các giá trị văn hóa. Nhiều sản phẩm báo chí trong lĩnh vực văn hóa không chỉ đơn thuần là thông tin, sự kiện mà còn là khả năng “*khuếch đại*”, lan tỏa các thông

điệp, có ảnh hưởng lâu dài trong lòng công chúng.

Thông qua việc đưa tin về các sự kiện văn hóa, lễ hội truyền thống, triển lãm nghệ thuật và các hoạt động văn hóa khác, báo chí tạo ra sức hút mạnh mẽ hơn bản thân chính sự kiện tại một thời điểm không gian, thời gian cố định. Ví dụ như một lễ hội địa phương có thể chỉ thu hút vài nghìn người tham dự trực tiếp, nhưng thông qua báo chí, thông điệp và giá trị của lễ hội đó có thể đến với hàng triệu người, thậm chí là cộng đồng người Việt ở nước ngoài hay bạn bè quốc tế.

Trong thời đại báo chí đa nền tảng và kết nối mạng xã hội, báo chí có khả năng biến các giá trị văn hóa thành những nội dung “*viral*”, tạo ra sức lan tỏa, bùng nổ hay cơn sốt văn hóa. Những video ngắn về nghệ thuật dân gian, những bài viết cảm động về nghệ nhân cao tuổi, hay những hình ảnh đẹp về lễ hội truyền thống có thể được chia sẻ hàng triệu lần tạo nên hiệu ứng rộng rãi, tích cực trong cả cộng đồng lớn.

Động lực đổi mới, sáng tạo văn hóa

Thông qua báo chí, nhiều nghệ sĩ, nhà văn, nhà thơ, nghệ nhân văn hóa có kênh thông tin chính thống giới thiệu tác phẩm của mình, là động lực cho quá trình lao động, sáng tạo, sản xuất các sản phẩm văn hóa. Nhiều cuộc thi văn học, nghệ thuật, thực hành văn hóa, bảo tồn văn hóa truyền thống do các cơ quan báo chí tổ chức đã phát hiện và bồi dưỡng nhiều tài năng, tạo ra những bộ phận quan trọng cho sự nghiệp của nhiều nghệ sĩ luôn dành tình yêu và tâm huyết cả đời mình đối với văn hóa dân tộc. Các giải thưởng văn học của các tờ báo lớn không chỉ mang ý nghĩa ghi nhận mà còn là động lực khuyến khích sự sáng tạo trong cộng đồng văn nghệ sĩ và những người sáng tạo văn hóa.

Thông qua việc giới thiệu và bình luận tích cực về các tác phẩm văn hóa, nghệ thuật có sự kết hợp sáng tạo giữa yếu tố truyền thống với công nghệ hiện đại, báo chí đã khuyến khích một xu hướng nghệ thuật mới mang đậm bản sắc dân tộc nhưng vẫn phù hợp với thời đại tạo nên quá trình hiện đại hóa các giá trị truyền thống, tiếp biến cho nhiều thế hệ. Bên cạnh đó, báo chí cũng đóng vai trò quan trọng trong việc mở rộng tầm nhìn của các nghệ sĩ và công chúng thông qua việc giới thiệu các xu hướng nghệ thuật tiên tiến trong nước và quốc tế đưa các trào lưu nghệ thuật mới, các phương pháp sáng tạo hiện đại thể giới vào văn hóa Việt, đồng thời mang những điểm đặc sắc của văn hóa Việt bổ sung vào kho tàng tinh hoa văn hóa nhân loại.

Thúc đẩy công nghiệp văn hóa và thương mại hóa văn hóa

Trong khía cạnh kinh tế, báo chí thúc đẩy sự phát triển của ngành công nghiệp văn hóa trên cơ sở vừa chấn hưng văn hóa vừa tạo ra các giá trị thương mại văn hóa. Báo chí không chỉ là phương tiện truyền thông mà còn là động lực quan trọng tạo ra thị trường tiêu thụ cho các sản phẩm văn hóa. Thông qua việc giới thiệu, bình luận và quảng bá các sản phẩm văn hóa nghệ thuật, báo chí ngày càng định hình nhu cầu và thị hiếu tiêu dùng trong công chúng, kết nối cung cầu trong lĩnh vực văn hóa.

Bằng cách giới thiệu các nghệ sĩ tài năng, các sản phẩm văn hóa độc đáo, báo chí giúp họ tiếp cận với nhà đầu tư, nhà sản xuất và công chúng. Nhiều dự án văn hóa nghệ thuật đã tìm được nguồn tài trợ nhờ sự quan tâm của báo chí. Trong lĩnh vực du lịch văn hóa, vai trò của báo chí càng trở nên rõ ràng. Việc quảng bá các điểm đến văn hóa, giới thiệu các lễ hội địa phương, hay tạo ra những

“bản đồ văn hóa” hấp dẫn đã góp phần thúc đẩy sự phát triển của du lịch văn hóa, từ đó mang lại lợi ích kinh tế cho địa phương và tạo động lực để cộng đồng bảo tồn, phát huy các giá trị văn hóa của mình.

Giám sát, phản biện và định hướng phát triển văn hóa

Là cầu nối của quản lý văn hóa với các nhóm xã hội, báo chí có chức năng tuyên truyền, phổ biến pháp luật, duy trì chuẩn mực văn hóa, thuần phong mỹ tục, đồng thời giám sát, phản biện và định hướng phát triển văn hóa. Báo chí có trách nhiệm bảo vệ các giá trị văn hóa thuần khiết khỏi sự xâm nhập, phá hoại từ những yếu tố tiêu cực.

Thông qua các bài viết phê phán, phân tích, báo chí tích cực đấu tranh với những hiện tượng văn hóa lệch lạc, những xu hướng thương mại hóa quá mức, những biểu hiện, hành vi phản văn hóa có thể làm biến chất các giá trị văn hóa truyền thống. Báo chí cũng đóng vai trò quan trọng trong việc định hướng sự phát triển của văn hóa thông qua các bài phân tích xu hướng, dự báo tương lai và đề xuất chính sách. Những cuộc thảo luận công khai về các vấn đề văn hóa được báo chí tổ chức đã tạo ra những diễn đàn quan trọng để các chuyên gia, nghệ sĩ và công chúng cùng đóng góp ý kiến cho sự phát triển văn hóa đất nước.

3. Một số giải pháp đổi mới nội dung, phương thức, nâng cao vai trò của báo chí Liên hiệp Hội Việt Nam trong chấn hưng văn hóa

Liên hiệp các Hội Khoa học và Kỹ thuật Việt Nam (LHHVN) thành lập năm 1983, là hệ thống tập hợp các cơ quan chủ quản với hơn 70 cơ quan báo chí và ấn phẩm thông tin, báo chí lớn, có chức năng và nhiệm vụ đoàn kết và tập hợp đội ngũ trí thức KHCN,

điều phối hoạt động của các hội thành viên, là đầu mối giữa các cơ quan, tổ chức, đại diện quyền lợi hợp pháp của các hội thành viên, giải quyết những vấn đề chung trong phát triển KHCN Việt Nam.

Hoạt động nghiên cứu khoa học, chuyển giao công nghệ, truyền thông, phổ biến kiến thức, tư vấn, phản biện và giám định xã hội, tôn vinh trí thức, thúc đẩy phong trào sáng tạo KHCN là những nội dung quan trọng, ưu tiên hàng đầu của LHHVN, được xác định trong Chỉ thị 42-CT/TW ngày 16/4/2010 của Bộ Chính trị vì vậy LHHVN định hướng phát triển báo chí gắn tôn chỉ, mục đích, hoạt động báo chí với mục tiêu và định hướng chung.

Điểm mạnh của Liên hiệp Hội Việt Nam là có nhiều Tạp chí Văn hóa có tên tuổi và thương hiệu như Tạp chí Văn hiến Việt Nam, Tạp chí Truyền thống và Phát triển, Tạp chí Tinh hoa Việt, Tạp chí Việt Nam hội nhập, Tạp chí Phương Đông, Tạp chí Văn hoá và Phát triển... Đội ngũ làm báo của Liên hiệp Hội Việt Nam là các chuyên gia, nhà khoa học, nhà văn hóa làm báo có trình độ chuyên môn cao, tâm huyết và yêu nghề. Số lượng ấn phẩm văn hóa được ra thường kỳ cả tạp chí in và tạp chí điện tử, đều là những sản phẩm có chiều sâu, nhiều chuyên mục hấp dẫn, thực hiện tốt các vai trò giáo dục, truyền bá tri thức văn hóa, tạo động lực đổi mới, sáng tạo văn hóa, giám sát, phản biện và định hướng phát triển văn hóa... Trong nhiều năm qua, các ấn phẩm cũng thu hút sự quan tâm, yêu thích, tìm đọc của nhiều độc giả yêu văn hóa cả nước.

Để tiếp tục nâng cao vai trò của báo chí Liên hiệp Hội trong công cuộc chấn hưng văn hóa thời gian tới, bài viết xin được đề xuất một số giải pháp sau:

Đẩy mạnh đào tạo, chuyển giao tri thức, nâng cao chất lượng nguồn nhân lực làm báo

Các tờ báo của Liên hiệp hội cần chú trọng công tác đào tạo và bồi dưỡng đội ngũ phóng viên, biên tập viên chuyên về văn hóa, đặc biệt trong bối cảnh các tòa soạn hiện nay phần đông là các chuyên gia lớn tuổi, còn thiếu phóng viên trẻ am hiểu sâu sắc về văn hóa truyền thống. Cần xây dựng lộ trình chuyển giao, chuyển tiếp thế hệ thông qua truyền nghề trực tiếp tại tòa soạn và cử phóng viên tham gia các chương trình đào tạo chuyên sâu về văn hóa bao gồm kiến thức về lịch sử văn hóa, di sản văn hóa, nghệ thuật truyền thống và đương đại.

Cần thiết lập cơ chế hợp tác giữa các cơ quan báo chí với các viện nghiên cứu văn hóa, các trường đại học để tạo điều kiện cho phóng viên tiếp cận với những nghiên cứu mới nhất về văn hóa. Việc mời các chuyên gia văn hóa tham gia làm cố vấn chuyên môn cho các tòa soạn sẽ giúp nâng cao chất lượng nội dung và đảm bảo tính chính xác của thông tin.

Xây dựng tiêu chuẩn nghề nghiệp cho phóng viên chuyên về văn hóa, bao gồm các yêu cầu về trình độ chuyên môn, kỹ năng nghiệp vụ và đạo đức nghề nghiệp. Thiết lập hệ thống chứng chỉ nghề nghiệp cho phóng viên văn hóa để đảm bảo chất lượng đội ngũ và tạo động lực phấn đấu cho người làm báo.

Đổi mới nội dung và phương thức truyền thông

Nhiều tạp chí của Liên hiệp Hội Việt Nam vẫn là Tạp chí in, chưa có ấn phẩm điện tử, chưa tiếp cận các nền tảng truyền thông hoặc kết nối mạng xã hội. Điều này làm hạn chế khả năng tiếp cận của các sản phẩm vốn có chất lượng tốt đến với công chúng. Các

tòa soạn cần nghiên cứu, đổi mới, đa dạng hóa thể loại và hình thức truyền thông văn hóa theo loại hình và các đề tài khác nhau. Xây dựng, phát triển các trang fanpage các loại hình truyền thông xã hội.

Cần phát triển nhiều thể loại khác nhau như phóng sự văn hóa chuyên sâu, mở rộng các hoạt động sau mặt báo như chương trình talkshow văn hóa có sự tham gia của chuyên gia và nghệ sĩ, các bộ phim tài liệu ngắn về di sản văn hóa, podcast về các chủ đề văn hóa để phù hợp với nhu cầu đa dạng của công chúng. Tăng cường ứng dụng kỹ thuật kể chuyện hiện đại trong truyền tải thông tin văn hóa sẽ giúp nội dung trở nên hấp dẫn và dễ tiếp nhận hơn. Sử dụng các yếu tố cảm xúc, tạo ra các câu chuyện có tính nhân văn cao xoay quanh các giá trị văn hóa sẽ tăng khả năng lan tỏa và ghi nhớ của thông điệp.

Xây dựng cơ chế phản hồi và tương tác với công chúng để nắm bắt nhu cầu và sở thích của độc giả về nội dung văn hóa. Thực hiện các cuộc khảo sát định kỳ về chất lượng nội dung, tổ chức các diễn đàn trực tuyến để thu thập ý kiến đóng góp từ công chúng.

Tăng cường ứng dụng công nghệ hiện đại

Phát triển mạnh mẽ báo chí số và truyền thông đa phương tiện trong lĩnh vực văn hóa là xu hướng tất yếu. Các tòa soạn cần đầu tư xây dựng các nền tảng truyền thông số chuyên về văn hóa với giao diện thân thiện, nội dung phong phú và tính năng tương tác cao. Sử dụng công nghệ phân tích dữ liệu lớn để hiểu rõ hành vi và sở thích của người dùng, từ đó cung cấp nội dung văn hóa phù hợp với từng đối tượng.

Ứng dụng các công nghệ tiên tiến như thực tế ảo, thực tế tăng cường trong việc trình bày nội dung văn hóa sẽ tạo ra những

trải nghiệm mới mẻ và hấp dẫn cho người xem. Công nghệ VR có thể được sử dụng để tái hiện các di tích lịch sử, các lễ hội truyền thống, giúp công chúng có được trải nghiệm sống động về văn hóa.

Phát triển các ứng dụng di động về văn hóa với nội dung đa dạng từ tin tức văn hóa, hướng dẫn du lịch văn hóa, đến các trò chơi giáo dục về lịch sử và truyền thống. Các ứng dụng này cần được thiết kế với tính năng cá nhân hóa, cho phép người dùng lựa chọn nội dung theo sở thích và mức độ quan tâm.

Hoàn thiện cơ chế phối hợp thông tin văn hóa liên ngành

Xây dựng cơ chế phối hợp chặt chẽ giữa các cơ quan báo chí Liên hiệp Hội Việt Nam với các cơ quan quản lý nhà nước về văn hóa là điều kiện cần thiết. Thiết lập ban điều phối hoạt động truyền thông văn hóa với sự tham gia của đại diện các bộ ngành liên quan, các cơ quan báo chí chủ chốt và các tổ chức văn hóa để đảm bảo sự thống nhất trong định hướng và phối hợp trong thực hiện.

Tăng cường hợp tác giữa báo chí với các bảo tàng, nhà hát, trung tâm văn hóa trong việc sản xuất nội dung và tổ chức sự kiện văn hóa. Các tổ chức văn hóa có thể cung cấp thông tin chuyên môn, địa điểm quay phim và các chuyên gia, trong khi báo chí đảm nhận việc truyền thông và quảng bá rộng rãi.

Khuyến khích hình thành các liên minh, mạng lưới báo chí chuyên về văn hóa để chia sẻ nguồn lực, trao đổi kinh nghiệm và phối hợp trong các dự án truyền thông văn hóa lớn. Các liên minh này có thể tổ chức các khóa đào tạo chung, chia sẻ ngân hàng ảnh và video về văn hóa, phối hợp trong việc đưa tin về các sự kiện văn hóa quan trọng.

Tăng cường vai trò lãnh đạo, kết nối báo chí của Liên hiệp Hội Việt Nam

Là cơ quan “*chủ quản của chủ quản*”, Liên hiệp Hội Việt Nam cần tiếp tục quan tâm, hỗ trợ hoạt động của các cơ quan chủ quản, cơ quan báo chí trong hệ thống, đặc biệt trong các hoạt động chấn hưng văn hóa. Liên hiệp Hội cần tăng cường định hướng thông tin, truyền thông về các sự kiện chính trị, văn hóa, tổ chức các diễn đàn chấn hưng văn hóa để các cơ quan báo chí tham gia,

tiếp tục tổ chức các hoạt động truyền thông, tập huấn cho các cơ quan chủ quản, các cơ quan báo chí về các vấn đề văn hóa. Bên cạnh đó cần tiếp tục mở rộng sự trao đổi, chia sẻ thông tin hỗ trợ các cơ quan báo chí, xây dựng cơ sở dữ liệu về các cơ quan báo chí, ấn phẩm trong hệ thống, đặc biệt trong lĩnh vực văn hóa, gắn kết của cơ quan báo chí với các hoạt động chung của Liên hiệp Hội Việt Nam.

Tài liệu tham khảo

1. Bộ Thông tin và Truyền thông (2023), *Báo cáo tổng kết hoạt động báo chí năm 2023 và định hướng năm 2024*, Nxb. Thông tin và Truyền thông, Hà Nội.
2. Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch (2023), *Báo cáo tình hình phát triển công nghiệp văn hóa Việt Nam giai đoạn 2018-2023*, Nxb. Văn hóa Thông tin, Hà Nội.
3. Habermas, J. (1989), *The Structural Transformation of the Public Sphere: An Inquiry into a Category of Bourgeois Society*, Cambridge, MIT Press, MA.
4. Hội Nhà báo Việt Nam (2023), *Khảo sát về năng lực chuyên môn của đội ngũ phóng viên Việt Nam năm 2023*, Nxb. Lao động, Hà Nội.
5. Jenkins, H. (2006), *Convergence Culture: Where Old and New Media Collide*, NYU Press, New York
6. Parsons, T. (1951), *The Social System*, Free Press, New York
7. Trung tâm Internet Việt Nam (2023), *Báo cáo thống kê Internet Việt Nam năm 2023*, VNNIC, Hà Nội
8. Viện Nghiên cứu Kinh tế (2023), *Đánh giá tác động của truyền thông đến phát triển công nghiệp văn hóa Việt Nam*, Nxb. Khoa học Xã hội, Hà Nội.
9. UNESCO (2005), *Convention on the Protection and Promotion of the Diversity of Cultural Expressions*, UNESCO, Paris.
10. World Economic Forum (2023), *The Future of Media, Entertainment and Culture Industry*, WEF, Geneva.